

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

**ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
77 НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ВИКЛАДАЧІВ АКАДЕМІЇ**

Одеса 2017

«шампанське». Таким чином, випускати коньяк з назвою «Коньяк України» українські виробники мають право протягом 10 років перехідного періоду, а саме до 1 січня 2026 року.

Проведений аналіз відповідності ДСТУ 4700:2006 «Коньяки України. Технічні умови» вимогам методичних рекомендацій щодо розроблення, побудови, викладання, оформлення, позначення технічних умов на продукцію, процеси, послуги, а також щодо надання їм чинності, перевірки, перегляду, внесення змін та скасування, викладеним у ДСТУ Н 1. 3:2015 «Технічні умови України. Настанови щодо розроблення» [3].

У відповідності до п. 4.1 [3] «Технічні умови – нормативний документ, що встановлює технічні вимоги, яким повинна відповідати продукція, процес або послуга, та визначає процедури, за допомогою яких може бути встановлено, чи дотримані такі вимоги», а у п. 4.8 визначено: «Технічні умови повинні містити всі вимоги до продукції, необхідні та достатні для її ідентифікації, виготовлення, контролю, приймання і постачання (транспортування)». Іншими словами, застосування ДСТУ 4700:2006 «Коньяки України. Технічні умови» повинно забезпечити можливість ідентифікувати коньяк, визначити його справжність, якість, підробку або фальсифікацію.

Разом з тим, можна стверджувати, що застосування ДСТУ 4700:2006 не дає можливості встановити справжність продукту та інші зазначені показники, що є значним недоліком цього нормативного документа.

ДСТУ допускає значні відхилення від задекларованих технічних вимог (п. 5 Загальні технічні вимоги). Особливо це стосується органолептичних показників коньяку (п. 5.1.1): «смак і букет повинен бути характерним для коньяків України конкретної назви». При цьому згідно п. 8 (Маркування) немає вимоги до виробника щодо обов'язковості вказівки на етикетці смаку і букету характерного для коньяків України конкретної назви, що порушує право споживача на доступну, достовірну та достатню інформацію про товар і знімає відповідальність виробника за смак і букет, який повинен бути характерним для коньяку України конкретної назви.

Показники якості коньяку визначені у п. 5 та п. 11 (Методи контролювання) ДСТУ [2] не дозволяють визначити що продукт є саме виноробною продукцією і виготовлений із заявленого виноматеріалу, не дозволяють визначити заявлений термін витримки коньяку.

Можна рекомендувати Державному департаменту продовольства Міністерства аграрної політики України, Технічному комітету «Продукція садів, виноградників і виноробна продукція» (ТК 23) усунути зазначені недоліки вказаного нормативного документа.

Література

1. Допис від Віктора Костенка. 16 серпня 2016 р. Wine of Ukraine / Вино України) [Ел. рес.]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/wineofukraine/posts/1067038563387692>
2. Коньяки України. Технічні умови [Текст]: ДСТУ 4700:2006. – Чинний в Україні 2007-10-17. – К.: Держспоживстандарт України, 2007. – 13 с.
3. Технічні умови України. Настанови щодо розроблення [Текст]: ДСТУ Н 1. 3 : 2015. – Чинний в Україні 2015-03-01. – К.: ДП «Укрметрестстандарт, 2015. – 39 с.

АНАЛІЗ ЗМІН НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЇ БАЗИ УКРАЇНИ ЩОДО ПРОДУКТІВ ЗАХИЩЕНИХ ГЕОГРАФІЧНИМ ЗАЗНАЧЕННЯМ

**Ткаченко О.Б., д.т.н. доцент, Батраков О.О., аспірант
Одеська національна академія харчових технологій**

Захист географічних зазначень і гарантії традиційних особливостей в Європейському союзі (англ. Geographical indications and traditional specialities in the European Union) система правового регулювання використання інтелектуальної власності, в цілому тотожна НМПТ

(найменування місця походження товару) і діюча, з урахуванням ряду додаткових умов і правил, в країнах-учасниках ЄС і ряді інших держав. Поширюється на харчові продукти (які піддавалися переробці людиною, наприклад, сир Пармезан, байонська шинка, копчена морська сіль з острова Англіс і так далі, або ростуть в природних умовах - червоні апельсини з Сицилії), іншу сільськогосподарську продукцію (хміль з Східного Кента, смолу мастичного дерева з Греції, шерсть шотландської вівці і так далі), вина і міцні спиртні напої. Захист географічних зазначень містить три основних елементи: Захищене найменування місця походження (PDO, англ. protected designation of origin.), Захищене географічне зазначення (PGI, англ. protected geographical indication.), Гарантія традиційності (TSG, англ. traditional specialities guaranteed.) [1].

У даний час система захисту географічних зазначень у ЄС регулюється нормативно-правовою базою, передбаченої Положенням ЄС № 1151/2012 Європейського парламенту від 21 листопада 2012 року [2]. Міжнародне співробітництво з країнами, що не входять в ЄС, ґрунтується на окремих двосторонніх угодах. Головною метою даного законодавства є захист репутації регіональних продуктів харчування, сприяння розвитку сільськогосподарської діяльності, допомога виробникам в отриманні гідної оплати за справжні продукти, усунення недобросовісної конкуренції та виключення обману споживачів шляхом продажу підробленої або неякісної продукції.

Питання географічного зазначення не раз піднімалося та освітлювалося науковцями різних сфер діяльності, починаючи з юриспруденції та закінчуючи економікою та маркетингом. Велику роль грає уніфікація українського законодавства у цій сфері відповідно до вимог угоди про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності та законодавчих актів Європейського союзу. В Україні досі не існувало стійкого поняття як «географічне зазначення», що викликало проблему термінології, але в даний час на розгляді у Верховній Раді лежить проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України що до вдосконалення правової охорони географічних зазначень» який в першу чергу вирішує проблему термінології закріпивши стійку назву «Географічне зазначення» (ГЗ) [4].

На даний момент захист та процедура отримання географічного зазначення в Україні регламентується Законом України «Про охорону прав на зазначення походження товарів», «Угодою про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності» та Законом «Про затвердження Правил складання, подання та проведення експертизи заявки на реєстрацію кваліфікованого зазначення походження товару та/або права на використання зареєстрованого кваліфікованого зазначення походження товару». Також на формування українського законодавства вплинула законодавча база Європейського союзу, а саме: «Паризька конвенція про охорону промислової власності від 20 березня 1883 року», ряд концептуальних питань закріплених у Мадридській угоді стосовно припинення неправдивих або таких, що вводять в оману, зазначень походження товарів 1891 р. та Лісабонській угоді про захист зазначень місць походження виробів та їх міжнародної реєстрації 1958 р. Мадридська угода також не містить визначення терміну «зазначення походження», однак ст. 1 цієї угоди проголошує: «Усі товари, які мають неправдиве або таке, що вводять в оману, зазначення, що прямо або опосередковано зазначають у якості країни чи місця знаходження цього виробу будь-яку з країн, до яких застосовується ця Угода, або місце, розташоване в будь-якій з зазначених країн, підлягають арешту при ввезенні до будь-якої із зазначених країн».

Згідно із Законом України «Про охорону прав на зазначення походження товарів» статті 9 право на реєстрацію мають: а) особа чи група осіб, які в заявленому географічному місці виробляють товар, особливі властивості, певні якості, репутація або інші характеристики якого пов'язані з цим географічним місцем; б) асоціації споживачів; в) установи, що мають безпосереднє відношення до вироблення чи вивчення відповідних продуктів, виробів, технологічних процесів або географічних місць [4].

За новим законопроектом стаття 9 змінює свою редакцію таким чином що право на реєстрацію географічного зазначення мають лише об'єднання осіб які в зазначеному

географічному місці виробляють товар та/або переробляють сировину для товару, особлива якість та репутація чи інші характеристики якого зумовлені цим географічним зазначенням. Одна фізична особа матиме право на реєстрацію географічного зазначення у разі винятків які перелічені у статті 9[4]. Також до закону додається стаття 9¹ яка потребує для реєстрації географічного зазначення надання специфікації товару за наступним змістом: а) найменування, яке заявляється на реєстрацію як назва місця походження товару або географічне зазначення, у формі та мовою, що використовуються під час продажу товару, або мовою, яка історично використовувалася для маркування товару на відповідній географічній території; б) найменування та опис товару, в тому числі, якщо це доречно, сировини, та основні фізичні, хімічні, мікробіологічні і органолептичні характеристики товару; в) межі географічного місця, де виробляється товар, і, якщо це доречно, територію виробництва сировини, якщо вона є більшою або іншою, ніж територія виробництва товару; г) докази того, що товар походить з відповідного географічного місця, зазначеного в абзаці четвертому чи десятому статті 1 Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення правової охорони географічних зазначень»; г) опис способів виробництва товару, в тому числі специфічних умов і незмінних місцевих способів виробництва товару в разі їх існування, а також інформацію про пакування, якщо заявник вирішить та обґрунтує, що пакування товару повинне здійснюватися саме у визначеному географічному місці з метою збереження якості чи гарантування справжності товару чи забезпечення контролю; д) відомості про: взаємозв'язок особливої якості або інших характеристик товару з географічним середовищем, зазначеним в абзаці десятому статті 1 Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення правової охорони географічних зазначень», або взаємозв'язок особливої якості, репутації або інших характеристик товару з його географічним місцем походження, зазначеним в абзаці четвертому статті 1 Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення правової охорони географічних зазначень»; е) назву та адресу спеціально уповноваженого органу (органів) щодо заявленого товару та географічного місця, з якого цей товар походить, та зазначення їх спеціальних повноважень; є) особливі правила маркування товару.

Змінам піддається майже весь закон Законом України «Про охорону прав на зазначення походження товарів», але нами було освітлено лише декілька основних частин які мають пряме відношення до процедури реєстрації та подачі заявки на отримання географічного зазначення.

Література

1. Розвиток законодавства у сфері охорони географічних зазначень – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minjust.gov.ua/4495>.
2. Архипова М.І. Особливості правової охорони географічних зазначень відповідно до національних законодавств країн-учасниць СОТ // «Право України», – № 7. – 2015. – С. 128-130.
3. Про охорону прав на зазначення походження товарів: Закон України від 16.06.1999 № 752-XIV [Електронний ресурс]. – Режим дост.: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/752-14>
4. Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення правової охорони географічних зазначень», № 6023 від 03.02.2017, [Електронний ресурс]. – Режим дост.: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=61052

УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ БІЛКОВОГО ГІДРОЛІЗАТУ З РАПАНИ ЧОРНОМОРСЬКОЇ Герасим Г.С., Патиюков С.Д.....	153
ЗАПРОВАДЖЕННЯ КИСЛОТНОЇ ОБРОБКИ ЯК ЕНЕРГОЗБЕРІГАЮЧОГО СПОСОБУ ЗНЕВОДНЕННЯ М'ЯЗОВОЇ ТКАНИНИ В ТЕХНОЛОГІЇ РИБНИХ КОНСЕРВІВ Кущніренко Н.М.....	154

СЕКЦІЯ «ТЕХНОЛОГІЯ ВИНА І ЕНОЛОГІЯ, ТУРИСТИЧНИЙ БІЗНЕС ТА РЕКРЕАЦІЯ»

КОРЕЛЯЦІЙНИЙ АНАЛІЗ ДЛЯ МОДЕЛЮВАННЯ ПРОЦЕСУ ВИЖИВАННЯ МІКРОМІЦЕТІВ В ФРУКТОВО-ЯГІДНИХ СИРОПАХ Осипова Л.А., Кирилов В.Х., Худенко Н.П., Сугаченко Т.З.....	156
КОНЦЕПЦІЯ МІЖНАРОДНОЇ ШКОЛИ ВИНА Осипова Л.А., Калмикова І.С., Меліх О.О.....	158
ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ВИН СПЕЦІАЛЬНОГО ТИПУ ШЛЯХОМ ВИКОРИСТАННЯ КРІОТЕХНОЛОГІЧНИХ ПРИЙОМІВ Осипова Л.А., Радіонова О.В.....	159
ВИВЧЕННЯ МОЖЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ХОЛОДНОЇ МАЦЕРАЦІЇ У ВИРОБНИЦТВІ ВИНОМАТЕРІАЛІВ ДЛЯ БІЛИХ ПІРИСТИХ ВИН Ходаков О.Л., Осипова Л.А., Лисенко О.С.....	161
СЕНСОРНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЧЕРВОНИХ СТОЛОВИХ ВИН КАБЕРНЕ-СОВІНЬЙОН, ОТРИМАНИХ З ВИКОРИСТАННЯМ АВТОХТОННИХ ШТАМІВ ВИННИХ ДРІЖДЖІВ <i>SACCHAROMYCES CEREVISIAE</i> Мулюкіна Н.А., Бойчук О.О., Тарасова В.В.....	162
ВПЛИВ КРІОГЕННОЇ ЕКСТРАКЦІЇ НА ФІЗИКО-ХІМІЧНІ ВЛАСТИВОСТІ СОРТІВ ВИНОГРАДУ ШАБСЬКОГО ТЕРУАРУ Остапенко В.А., Ткаченко О.Б., Іукурідзе Е.Ж.....	164
ПРИРОДНІ ПОЛІКОМПОНЕНТНІ БІОСТИМУЛЯТОРИ ТА ЯКІСТЬ ВИНОГРАДУ І ВИНА СОРТУ АЛІГОТЕ Ткаченко О.Б., Каменева Н.В.....	166
ОСОБЛИВОСТІ БІЛКОВОГО МЕТАБОЛІЗМУ ДРІЖДЖІВ У ПРОЦЕСІ ВИРОБНИЦТВА ВИНОМАТЕРІАЛІВ ІЗ СИРОВИНИ ОДЕСЬКОГО РЕГІОНУ Ткаченко О.Б., Кананихіна О.М., Пашковський О.І., Трач О.В.....	168
ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ДЕГУСТАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СКЛАДІ ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ Осипова Л.А., Калмикова І.С., Меліх О.О.....	170
ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ТУРИСТИЧНОГО ТА РЕКРЕАЦІЙНОГО БІЗНЕСУ Григор'єв С.О., Киличук О.Є.....	171
УЧАСТЬ УКРАЇНИ У СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКІЙ ДУЗІ СТОЛИЦЬ ЯК СКЛАДОВА МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ Олійник В.Д., Іванов А.М.....	172

СЕКЦІЯ «БЕЗПЕКА, ЕКСПЕРТИЗА ТА ТОВАРОЗНАВСТВО»

НЕДОЛІКИ ДСТУ 4700:2006 «КОНЬЯКИ УКРАЇНИ. ТЕХНІЧНІ УМОВИ» Кіров І.М., Когут С.Г.....	173
АНАЛІЗ ЗМІН НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЇ БАЗИ УКРАЇНИ ЩОДО ПРОДУКТІВ ЗАХИЩЕНИХ ГЕОГРАФІЧНИМ ЗАЗНАЧЕННЯМ Ткаченко О.Б., Батраков О.О.....	175
ДЕФІНІЦІЇ: «ТОРГІВЛЯ», «КОМЕРЦІЯ», «БІЗНЕС», «ТОРГІВЕЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО», ЇХНЄ ВІДНОШЕННЯ ДО ТОВАРОЗНАВСТВА Кіров І.М., Когут С.Г.....	178
ГРИБОСТІЙКІСТЬ ТЕКСТИЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ, ОБРОБЛЕНИХ БІОЦИДНИМИ РЕЧОВИНАМИ Мартиросян І.А.....	180
ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО РОЗШИРЕННЯ АСОРТИМЕНТУ ПРЕСЕРВІВ З МОРЕПРОДУКТІВ Памбук С.А., Каменева Н.В.....	182
ДОСЛІДЖЕННЯ СЕНСОРНИХ ХАРАКТЕРИСТИК М'ЯСНИХ НАПІВФАБРИКАТІВ Гарбажій К.С.....	184

СЕКЦІЯ «ЕКОЛОГІЯ ТА ПРИРОДООХОРОННІ ТЕХНОЛОГІЇ»

ЕКОЛОГІЧНІСТЬ СИСТЕМ УТИЛІЗАЦІЇ СТИЧНИХ ВОД Шевченко Р.І., Крестінков І.С.....	186
---	-----

Наукове видання

Збірник тез доповідей 77 наукової конференції викладачів академії
18 – 21 квітня 2017 р.

Матеріали, занесені до збірника, друкуються за авторськими оригіналами.
За достовірність інформації відповідає автор публікації.

Рекомендовано до друку та розповсюдження в мережі Internet Вченою радою
Одеської національної академії харчових технологій,
протокол № 15 від 25.04.2017 р.

Під загальною редакцією Заслуженого діяча науки і техніки України,
Лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки,
д-ра техн. наук, професора Б.В. Єгорова

Укладач Т.Л. Дьяченко

Редакційна колегія

Голова Єгоров Б.В., д.т.н., професор

Заступник голови Поварова Н.М., к.т.н., доцент

Члени колегії:

Бурдо О.Г., д.т.н., професор

Волков В.Е., д.т.н., професор

Гапонюк О.І., д.т.н., професор

Жигунов Д.О., д.т.н., доцент

Іоргачова К.Г., д.т.н., професор

Капрельянц Л.В., д.т.н., професор

Коваленко О.О., д.т.н., ст.н.с.

Косой Б.В., д.т.н., професор

Мардар М.Р., д.т.н., професор

Павлов О.І., д.е.н., професор

Станкевич Г.М., д.т.н., професор

Савенко І.І., д.е.н., професор

Ткаченко Н.А., д.т.н., професор

Ткаченко О.Б., д.т.н., професор

Хобін В.А., д.т.н., професор

Хмельнюк М.Г., д.т.н., професор

Черно Н.К., д.т.н., професор